

RAN-2408000603050006
S.Y.B.Com. (Sem. - III) Examination November - 2025
SEC - Banking -1 (Paper - 1)
[Total Marks: 25
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર.1. નીચેના પ્રશ્નોનો ટુંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ)
(10)

- ચેકમાં મહત્વનો ફેરફાર સમજાવો.
- ભૂલથી ચૂકવેલ નાણાં બેંકર ક્યા સંજોગોમાં પરત મેળવી શકે?
- બેન્કના ગ્રાહક બનવા માટેની આવશ્યક શરતો જણાવો.
- ચેકનો યોગ્ય નકાર એટલે શું?
- ખાસ લિયન નો અધિકાર એટલે શું?
- ચેકની વસુલાતનો અર્થ આપો.
- ખાતાની ગુપ્તતા જાળવવાની ફરજ જણાવો.

પ્ર.2. ચેકના નાણા ચુકવનાર બેન્કરની ફરજો વિસ્તારથી સમજાવો.
(15)
અથવા
(અ) બેંકરના લીયનનાં અધિકાર વિશે ચર્ચા કરો.
(07)
(બ) નીચેના સંજોગોમાં બેંકર તરીકે તમે કેવી રીતે વર્તશો?
(08)

- પતિ-પત્ની તમારી બેંકમાં સંયુક્ત ખાતું ધરાવે છે. બંનેને વ્યક્તિગત સહી કરવાનો અધિકાર છે. પત્ની દ્વારા લખાયેલ અને સહી થયેલ ચેકમાં પતિ દ્વારા ફેરફાર કરી ટૂંકી સહી કરેલો ચેક ચુકવણી માટે રજુ થાય છે.
- તમારો એક ગ્રાહક, જો બેંક તેને ડિપોઝિટનું વ્યાજ અગાઉથી ચૂકવી દે તો બેંકમાં રૂ. 50 લાખની ડિપોઝિટ મૂકવા જણાવે છે. તમે બેંકર તરીકે માંગણી સ્વીકારી શકશો?

ENGLISH VERSION
Q.1. Answer in Briefly. (Any 5)
(10)

- Explain the material alteration in a cheque.
- Under what circumstances can the banker recover money paid by mistake?
- State the necessary conditions to become a customer of a bank.
- What is meant by wrongful dishonour of cheque?
- What is meant by a special lien?
- Give the meaning of collection of cheque.
- Explain the duty of maintaining customer confidentiality.

Q.2. Explain in detail the duties of a banker, before paying the amount of a cheque? **(15)**

OR

(A) Discuss in short, the banker's right of lien. **(07)**

(B) How would you act as a banker in the following situations? **(08)**

- (i) Husband and wife hold a joint account in your bank. Both have the right to sign individually. A cheque written and signed by the wife is presented for payment, but the cheque has been altered by the husband who has signed with a shorter signature,
- (ii) One of your customers asks to deposit Rs. 50 lakhs in the bank if the bank pays him the interest on the deposit in advance. As a banker, will you be able to accept the demand?
